

NOTATKA / NOTE

***Isodontia mexicana* (DE SAUSSURE, 1867) (Hymenoptera: Sphecidae) w Warszawie**

Isodontia mexicana (DE SAUSSURE, 1867) (Hymenoptera: Sphecidae) in Warsaw

Jan TATUR-DYTKOWSKI

Żonkilowa 28, 05-830 Urzut, e-mail: tatur.dytkowski@gmail.com

ABSTRACT. *Isodontia mexicana* (DE SAUSSURE, 1867) (Hymenoptera: Sphecidae) was recorded on new localities on the Mazovian Lowland (Central Poland), being at the same time the northernmost in Poland.

KEY WORDS: alien species, expansion, thread-waisted wasps, Central Poland.

Isodontia mexicana (DE SAUSSURE, 1867) po raz pierwszy w Europie odnotowany został w latach 60-tych XX wieku we Francji, co było efektem zawleczenia z kontynentu amerykańskiego, gdzie jest gatunkiem rodzimym. Z czasem gatunek obserwowano w wielu krajach południowej, wschodniej i zachodniej Europy (NOTTON 2016, ŻURAWLEW i BUTRYM 2021). W Polsce gatunek dotychczas odnotowano w Krakowie (OLSZEWSKI i in. 2021), we

Wrocławiu (ŻURAWLEW i BUTRYM 2021) i niedawno na Mazowszu (SICZEK 2024).

Grzebacza obserwowano po raz pierwszy w kolejnym z dużych miast:

- EC07 Warszawa-Kabaty, 28 VIII 2024, 1♀, na kwiatostanie nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis* L., leg. J. TATUR-DYTKOWSKI,
- DC97 Warszawa-Wyczółki, 30 VIII 2024, 1♀, na kwiatostanie nawłoci kanadyjskiej *S. canadensis*, leg. J. TATUR-DYTKOWSKI.

Ryc. 1. Stanowiska *Isodontia mexicana* w Warszawie: Kabaty (A), Wyczółki (B) (fot. J. TATUR-DYTKOWSKI).

Fig. 1. Localities of *Isodontia mexicana* in Warsaw: Kabaty (A), Wyczółki (B) (photos J. TATUR-DYTKOWSKI).

Ryc. 2. Samica *Isodontia mexicana*, Warszawa-Kabaty (fot. J. TATUR-DYTKOWSKI).

Fig. 2. *Isodontia Mexicana* female, Warsaw-Kabaty (photo J. TATUR-DYTKOWSKI).

Obydwie lokalizacje to tereny otwarte z licznymi zadrzewieniami i zakrzaczeniami, oddalone od najbliższych zabudowań w odległościach odpowiednio ok. 300 m (EC07) i ok. 200 m (DC97). Psammofilny charakter kabackiego stanowiska (EC07) sprzyja występowaniu towarzyszących grzebaczożatych, jak *Ammophila sabulosa* (LINNAEUS, 1758), *Bembix rostrata* (FABRICIUS, 1781), *Dinetus pictus* (FABRICIUS, 1793), *Philanthus triangulum* (FABRICIUS, 1775), *Sphex funerarius* GUSSAKOVSKIJ, 1934, *Sceliphron destillatorium* ILLIGER, 1807. Należy zaznaczyć, że dwa ostatnie z wymienionych jeszcze do niedawna należały w kraju do gatunków rzadkich i podobnie, jak *I. mexicana*, w znacznym stopniu ekspansywnych. W ciągu zaledwie 3 lat od pierwszych stwierdzeń w Polsce, omawiany grzebacz rozszerzył swój areal występowania z południowej do centralnej części kraju. Należy się wkrótce spodziewać kolejnych stwierdzeń tego gatunku w centralnej i północnej Polsce.

PIŚMIENNICTWO

- NOTTON D.G. 2016. Grass-carrying wasp, *Isodontia mexicana* (DE SAUSSURE), genus and species new to Britain (Hymenoptera: Sphecidae). *British Journal of Entomology & Natural History*, **29** (4): 241-245.
- OLSZEWSKI P., WIŚNIEWSKI B., LJUBOMIROV T. 2021. Current list of Polish digger wasps (Hymenoptera, Spheciformes). *Spixiana*, **44** (1): 81-107.
- SICZEK J. 2024. Pierwsze stwierdzenie *Isodontia mexicana* (DE SAUSSURE, 1867) (Hymenoptera: Sphecidae) na Mazowszu. *Wiadomości Entomologiczne*, **43**: 1-2.
- ŻURAWLEW P., BUTRYM D. 2021. Obserwacje *Isodontia mexicana* (DE SAUSSURE, 1867) (Hymenoptera: Sphecidae) na Dolnym Śląsku. *Wiadomości Entomologiczne*, **40** (2): 5-6.

Wpłynęło: 30 września 2024
Zaakceptowano: 14 stycznia 2025